

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fel évente lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KIS TÖZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESTŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Nagy János-utca 1/B.
hova az előfizetési összegek, valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszatérve.

TARTALOM. A szivar-automata. — Láda-kartell. — Vegyesek.

A szivar-automata.

Már egy hete, hogy a fővámpalotában felállított automatán kívül a fővárosban még egy szivar-automata működik, mely a Harisbazárban közérdeklődés tárgyát képezi. Ezen automata is a bécsi Wendt és Sperling cég gyártmánya és szintén 12 bedobó nyílással van ellátva, melyek összesen körülbelül 80 korona értékű árut tartalmaznak.

Még eddig ez automatákon semmiféle hibát észre nem vettek. Hiba nélkül működnek, hamis pénzt el nem fogadnak, a kivált árut pontosan kiszolgálják és a szolgálatot nem mondják fel soha.

Tapasztalatunk szerint egy ily automatát vasárnap délutánonként kétszer is meg kell tölteni, hogy 160 korona bevételt érjenek.

Főösleges volna magyarázgatni az automatáknak a kitűzött czelra való hasznát és a trafikosoknak ebből származó előnyét. Minden laikus belátja és első pillanatra felismeri, hogy az utolsó évek számos találmányai között az automata elsőrangú szerepet visel. E gép, mely az elárúsítók segéd-eszköze, hivatva van nem csak megkönnyíteni a kistrafikosok munkáját, de elősegíti azt, hogy az üzletet minden kár nélkül bezárhatják, elhagyhatják. Nagyszerű látkép mutatkozik annak, aki betekint a közel jövőbe és a kisárusítás módját figyelembe veszi. Összehasonlítva a jelent a jövővel, azt találjuk, hogy a kistrafikosok óriási fáradtsága és vesződsége nemsokára kikerülhető lesz és daczára ennek a kisárusítás folytatódó emelkedése nem fog elmaradni az automata igénybevételével.

Sok aggályoskodó lélek, kik már most megfigyelik az automatát, nincsenek minden felelemtől ment, hogy nem-e lesz talán az automata a trafik-üzleteknek konkurense. No ami ezen aggályoskodást illeti, ezt egészen feleslegesnek tartjuk. Ugy mint minden téren úgy a kis elárúsítás terén is vannak oly újítások, melyek némi zavart képesek előidézni, de jelen esetben ettől nem kell felni, mert ugyis tudja mindenki, hogy egy élettelen gép az emberi munkát soha nélkülözhetővé nem teszi. Ha valami ipari czelra alkalmazott gép száz meg száz munkáskéz dolgát elvégzi, úgy ezt méltán lehet nevezni az emberi erő konkurenseinek; de ha csak egy-két ember munkáját végzi és az emberek a gép mellett úgy sem nélkülözhetőek a jövőben sem, akkor ez az eset nem állhat fenn. A különbség csak abban van, hogy ez emberek órákig szabadok lehetnek, míg helyettük a gép dolgozik, de azért teljesen nélkülözhetőek

soha sem lesznek. A szivar-automata ugyszólván ne legyen más, mint eszköz az elárúsítók kezében, saját kényelmüket szolgálják vele, hogy ne legyenek folytonosan az elárúsító asztalhoz lánczolva, hogy mégse veszítsék el azt a kis jövedelmet, ha egy pár órát szabadon töltenek is el. Csak ez a czelja az automatáknak és csakis ebben van fontossága e találmány bevezetésének, mely valószínű nemsokára meg fog történni. Nem sokára bekövetkezik az, hogy vasárnap és ünnepnapon a trafikosok üzletei zárva lesznek és ez kimondhatlan örömet fog okozni, azt hisszük, mindenkinek. Mert mit gondol a világ egy olyan osztályról, mely arra van itélve, hogy éjjel nappal, vasárnapon, úgy mint hétköznapon minden percet üzletében töltsön, míg más üzlettulajdonosok ott töltik el idejüket, ahol akarják. Minden másképp lesz majd és jön majd olyan idő, mikor megfoghatatlannak tetszik, hogy miképp kellett ez embereknek annyit fáradozniuk, annélkül, hogy egy pár órát egy héten saját kényelmüknek áldoztak volna.

Jön még olyan idő, hogy úgy megszokják az automatát, hogy nevetnek a mostani helyzet fölött, epp úgy mint nevetjük most az aczél, kova, tapló idejét, mikor még gyújtóról nem is álmodoztak. Azért kísérjük úgy figyelemmel az automata kérdésnek minden fázisát és élénken részt veszünk ez új haladás következményeiben. A szivar-automatával egész új idő kezdődik, melyben az ósdi szokásokat félre hányják és a kereskedelmi szellem haladásának ajtó, kapu tárva lesz.

Nyissuk meg kapuinkat és fogadjuk méltóan ez újítást, melynek nagy jövője van. Tényleg nem letezik oly újítás, mely a dohánymonopolium létezése óta oly nagy fontosságu lett volna az összes érdekeltekre nézve, mint a szivar-automata. Tehát ne sokáig halasszák már ezeknek felállítását. Hadd élvezzék már a kistrafikosok a rég ohajtott vasárnapi munkaszünetet, mert ennek életbelépése az automatákkal tökéletesen összefügg.

Láda-kartell.

Bizonyára sokan vannak, kik mosolyognak, midőn e felírást elolvassák. És miért is ne tennek ezt azok, kiket tulajdonképpen a dolog nem érdekel és sokkal inkább kicsinylőleg veszik ezt, mintsem itt kartellről szó is lehetne.

Természetes, hogy azok, kiket a dolog érdekel, kik 70 krért vesznek ládákat, hogy 40 krért sőt még olcsóbban eladják, a szóban forgó dolog komolyságáról és czélszerűségéről megvannak győződve.

Hogy miről van szó, mindjárt megfogjuk mondani. A ládáknál előforduló sajnálatos viszák

helyzetek már szokásossá tették azt a kérdést, ha egy nagytrafikos a másikkal találkozott, hogy mennyit veszít a ládákon? Ily kérdést intéznek egymáshoz és nem gondolják meg emellett, hogy a kereskedőnek még sem lehet elve a pénzét tétlenül elveszíteni. Jóllehet a körülmények hozták magukkal, hogy a nagytrafikosok kénytelenek akarattukon kívül ládakereskedést űzni; de azt hisszük, hogy a kereskedőnek végre mégis kötelessége a veszteségektől magát megóvni. Ha ezen a módon nem sikerül, úgy másképp kell megkísérlelniük. A kereskedő nem veszítsen, mert nem szabad veszítenie, a nagytrafikosnak meg épen nem.

Ma már egészen megszokták a nagy szivar-ládákat csomagolás czéljára megvenni. A kereskedők, kik ezt veszik, sokat megtakarítanak ezáltal, mert a direkt megrendelt ládák sokkal többbe kerülnek és azonkívül a szivarládák minden időben és mennyiségben kaphatók.

A kereskedők megtakarítják azokat az összegeket, melyeket a nagytrafikosok elveszítettek, sőt még többet. Azt kérdezzük, hogy jól van-e ez így?

Nem, semmi esetre sem!

Csak azért fizetik a szivarládákat oly rosszul, mert a nagytrafikosok, különösen a fővárosiak nem rendelkeznek elég helylyel és így kénytelenek a ládákon bármely áron tudni.

Állnának össze a nagytrafikosok és az összes üres ládákat egy közös e czelra bérelt helyiségben raktározni, akkor ők diktálhatnak az árakat és úgy szabnák meg, hogy vesztességük bizonyára megcsökkenne. Nem csak a főváros nagytrafikosai, hanem a vidékiek is így járhatnak el egy egységes árt kikényszeríteni, hogy vesztéseik ne legyenek oly tetemesek, mint jelenleg.

Ugy látszik, hogy ez a terv nagyon hasonlít valami kartellhez, és nem látjuk be, hogy miért nem állhat ez fenn tekintettel arra, hogy itt nem nyere ségről van szó, hanem nagy vesztések védelméről. A dolog lehetséges és könnyen kivihető a bizonyos.

Minden esetre az első lépést meg kell tenni, hogy a nagytrafikosok egyesüljenek és ez az első lépés nehéz. De végre is mikor saját érdekük megvédéséről van szó, kell hogy találkozzék egy tevékeny kéz, mely megmarkolja a dolgot.

Szeretnék már látni!

Vegyesek.

Csunya pénz. Alig hogy forgalomba került, máris a lesújtó kritikák özöne érte az új öt-koronás pengőpénzt. Először is azok lázongtak ellene, akiknek zsebében nagyon terhelte a súlyos-pénzdarab. Ezeket azonban letorkolták azzal, hogy lám az összes latin országokban is erősen forgalomba van egy körülbelül ekkora pénz: az öt-frankos. Tessék tehát hozzászokni, mint ahogy az ilyen pénzekhez hozzászokik az, aki Olaszországban, Franciaországban utazik. Ily könnyen

nem lehet letorkolni azokat, akik az új pénz csunyasága, reménytelen művészietlensége ellen kelnek ki. Hát ebből a szempontból méltán éri a legélesebb kritika azokat, akik az új pengőpénz formája felé döntöttek. Esetlen, izléstelen, durva; nincs benne művészet egy mákszemnyi sem. Elhamarkodott kontár munka, régi sablonok utánzása. Így érezte mindenki s most legújában pálczát tört föllette a legkompetensebb fórum, a Magyar Iparművészeti Társulat is. Ennek válaszmánya ma ülést tartott, amelyen szóvá tettek az új ötkoronásérmekeket. A válaszmány egyhangú véleménye az, hogy az ötkoronás érem úgy művészi, mint technikai szempontból egyáltalán nem felel meg a jogos igényeknek. Fischer Ignác és Gaul Károly indítványára elhatározták, hogy a Társulat felterjesztést intéz a pénzügyminiszterhez, melyben arra kéri, hogy a kezdetleges pénzek helyett újakat készíttessen. A Társulat egyben felajánlja közbenjárását, hogy a szükséges művészi tervek esetleg pályázat útján beszerzi. Bárcsak foganatja volna ennek a felterjesztésnek!

A szeszdó módosítása ellen fölratot intézett a képviselőházban Temesvár városa. Kimutatja, hogy a város ipari szeszgyárai mily jelentékeny összeggel járulnak a város kiadásának fedezéséhez s mily jelentékeny számú existenciát tartanak fön. A törvényhozás s a kormány intézkedései épp úgy, mint a haladó kor fokozódó igényei — így szól a fölrat befejező része — a városokra mindig újabb és újabb terheket rónak, melyeknek sulya alatt le kell roskadni, ha a törvényhozás és a kormány a helyett, hogy újabb jövedelmekhez juttatná a városokat, a fennálló iparok, ezen esetben az ipari szeszgyárak létalapjainak elvonása és fennállásuk lehetetlenné tétele által meglevő jövedelmeiktől is megfosztaná a városokat. Kénytelenek vagyunk tehát fölemelni szavunkat a városok veszélyeztetett érdekeinek védelmére s a törvényhozást és a kormányt arra kéri, hogy azt a nagy csapást, mely nem is a mezőgazdaság, hanem csak egyes birtokosok érdekében a nagy gazdasági, közművelődési, politikai és nemzeti hivatással bíró városokat fenyegeti, hártsa el rólunk.

Pályázat szegény iparosok és kereskedők részére. Néhai báró Wodiáner Móricz 50.000 forintos alapítványt tett, melynek jövedelme két harmadrészben Budapesten állandóan tartózkodó, önhibájukon kívül elszegényedett, Magyarországon honossággal bíró iparosok és kereskedők javára fordítandó. A belügyminiszter rendeletére a fővárosi tanács most pályázatot hirdet ez alapítvány jövedelmére, megjegyezvén, hogy az alapítványi segélyezésben valláskülönbség nélkül csakis azok az iparosok és kereskedők részesülhetnek, akik Budapest székesfőváros területén állandóan tartózkodnak s önhibájukon kívül elszegényedtek. A folyamadosok legkésőbb márczius 30-áig nyújtandók be a fővárosi tanács iktatóhivatalában (Károly-laktanya). Egy-egy kérelmezőnek 50 frtnál kisebb és 300 frtnál nagyobb segély nem adható.

Az államvasutak építkezései. A M. Kir. Államvasutak vonalainak nehéz sinrendszerű felépítménnyel való ellátására az 1900—1903. évekre terjedő munkaprogrammba a vágvölgyi vonalat is felvette a kereskedelemügyi miniszter. A vágvölgyi vonalon ugyanis, mint a német-keleti forgalom természetes utirányán, egy a személy-, mint az áruforgalom folyton emelkedőben van. A személyforgalmi igények kielégítése céljából már a múlt évben egy második gyorsvonat-párt vezettek be, amely a berlin—budapesti viszonylat utazási időtartamát 22 óráról 17 órára száljította le. Folyó évi május hó 1-től Berlin és Galantha közt a marheggi vonalon közlekedő ostendei és keleti expresszvonatokhoz csatlakozó

lag naponta expressz vonatok fognak közlekedni, ami által a berlin—budapesti ut időtartama 16 órára redukálódik. A személyforgalmi igényeket most már szükséges abban az irányban továbbmenőleg kielégíteni, hogy az utazó közönségnek lehetővé tétessék rendes menetdíjakért kocsi-váltás nélkül Berlinből Budapesten át Konstantinápolyba és viszont utazni. Ez pedig csak akkor lehetséges, ha a vágvölgyi vonal teljesítő képessége úgy a vonatok száma, mint a menetsebesség tekintetében kellőképp fokoztatik, aminek viszont a nehéz sinrendszerű felépítmény a mellőzhetetlen előfeltétele. Megemlíjük, hogy a miniszter által jóváhagyott program a 152 kilométer hosszú vonalról 1900-ban 25, 1901-ben és 1902-ben 40—40 és 1903-ban 47 kilométer hosszúságban fogják a nehéz sineket lefektetni.

Az országos ipároktatási tanács ma délelőtt Matlekóvits Sándor elnöklésével teljes ülést tartott. Napirenden volt a vallás- és közoktatásügyi miniszter leirata a Magyar háztartási iskola-egyesület háztartási iskolájának szervezeti szabályzata tárgyában, melyre vonatkozólag a tanács kimondotta, hogy ez intézmény eddigi működését helyesli, további támogatását kívánatosnak tartja, de az ipari szakoktatás szempontjából föllálítható követelményeknek az iskolára való kiterjesztése ez idő szerint még nem látszik megokoltnak, mert az iskola szoros értelemben vett ipároktatási intézménynek nem tekinthető. Ezenkívül foglalkozott a tanács a főváros közelében, Rákos-Keresztur és Rákos-Csaba közt ezer munkás-család részére létesített Munkás Otthon-telepen szervezendő nőipariszola ügyével. A tanács kimondotta, hogy ily intézet létesítését kívánatosnak tartja s legzélszerűbben, mint a budapesti állami nőipariszola kirendeltségét véli szervezhetni. A megrendeléseket, illetve az elkészített munkák értékesítését az intézet közvetlenül, melynek részletes szervezetét később fogják megállapítani. A tanács azután megállapította az építőipari téli tanfolyamok építési szakrajzoktatásának részletes tananyagát, a nem magyar tannyelvű más iskolák tantervének kidolgozására bizottságot küldött ki, végül pedig kimondta, hogy az ipari szakiskolák fém- és gépipari osztályainak végzett tanulói csakis hat hónapig gyakorlat után tehetnek gőzgépi kezelői vizsgát.

Képes levelezőlap-kiállítás. Az iparművészeti muzeumban május hó 20-án nyílik meg a képes levelezőlap-kiállítás, amelynek végrehajtó bizottsága következőképpen alakult meg: A vallás- és közoktatásügyi miniszterium képviselőivel Radisics Jenőt, az iparművészeti muzeum igazgatóját bizták meg. A kereskedelmi miniszterium képviselőivel dr. Henyei Vilmos postais és távirat-igazgatót. Az elnökök Gelléri Mór királyi tanácsos, Kunosi Frigyes nyomdatulajdonos és Kovács Frigyes építész. Tagjai: Graf Nyáry István, Diwald Károly fényképész és dr. Mihalik József muzeumlőr. Kiállítás-vezető Frankl-Ferry Emil.

Aranyvaluta az Egyesült Államokban. Hosszu küzdelem, sok vita után végre a képviselőház és a szenátus közt létrejött kompromisszum alapján az amerikai Egyesült-Államok is megkapták az aranyvalutát. Mac Kinley elnök szerdán írta alá az erről szóló billt, mely azonnal életbe lépett. Az új bill szerint az Egyesült Államok valutája ezental az aranyvaluta, melynek egysége az aranydollár $\frac{23}{16}$ aranytartalommal. Az 1890-iki amerikai állami és kincstári jegyeket a kincstár arannyal váltja be, mely célból a bill utasítja a kincstárnokot, hogy 150 millió dollárnyi külön arany-tartalékot (rudaranyban vagy aranyérmekben) gyűjtson. A kincstárnoknak gondoskodnia kell arról, hogy ez a tartalék-alap állandóan ugyanezen a magasságon maradjon.

E célból a beváltott jegyeket alantasabb hivataloknak engedheti át aranyért, vagy pedig aranyletéteket fogadhat el aranyjegyekért. Ha a tartalék-alap ily módon teljes összegében fenntartható nem volna s az 109 millió dollárnál is lejjebb szállna, akkor a kincstári hivatal, hogy azt ismét 150 millió dollárra kiegészíthesse, 50 dolláros vagy ennek többszöröséről szóló, 3%-os kincstári jegyeket bocsáthat ki; ezenkívül kibocsáthat legalább 20 dolláros aranyjegyeket, a melyek kibocsátását azonban rögtön be kell szüntetni, ha az aranyfőidőzet 200 millió dollárnál kisebb összegre apadna. Ezüstjegyeket csakis dollárosokat bocsáthat ki a kincstár és csak kivételesen 20, 50 és 100 dollárosokat, e három kategória azonban az összes kibocsátott ezüstjegyek 10 százalékát meg nem haladhatja. A kamatozó kincstári jegyek beváltását illetőleg a bill felhatalmazza a kincstári hivatalt, hogy az ötszázalékos jegyekért 1904-ben a négy-százalékosokért 1907-ben s a háromszázalékosokért 1908-ban kétszázalékos jegyeket bocsáthat ki, a melyeket a legközelebbi 30 év alatt tetszés szerinti időben arannyal beválthat. Ezek a jegyek adó- és illetékmentesek. Érdekes a billnek a bankokra vonatkozó része is. E szerint 25.000 dollár alaptőkével minden olyan községben szabad bankot alapítani, a melyeknek legfőljebb 3000 lakosa van. Ezek a bankok a számukra lehető helyezett kincstári jegyek összegéig bankjegyeket bocsáthatnak ki; a kibocsátások azonban az alaptőkét nem haladhatják meg.

Gyors és teher-áru-fővétel hely Budapest-Lipótvárosban. A szekes fővárosi község még mindig nem bír tudomással arról, hogy a m. kir. államvasutak igazgatósága már évekel ezelőtt »Budapest lipótvárosi város-iroda« címen írodatt rendezett be a Lipótvárosban — Arany János-utca 19. szám alatt, — a hol a vasuton elszállítandó gyors- és teherárúk 1000 kgm. sulyig föladhatók, melyekről végleges átvételei elismervények (főladási venvények) szolgáltatnak ki. Terjedelmes, tűzveszélyes és oly árúk, melyeknek vasuton való szállítása különös föltételekhez van kötve, a fővétel alul ki vannak zárva, Hivatalos órák hétköznapokon reggel 8 óráról 12 óráig és d. u. 2 óráról 7 óráig vannak megállapítva, — a törvényes munkaszüneti napokon azonban az iroda nincs nyitva. Az ezen városi irodában föladott árúknak az illető pályaudvarokra való kifuvarozásáért következő illetékek számíttatnak föl; a) gyorsárúkért 10 kgm. sulyig 10 kr, 10—50 kgm-ig 20 kr, minden további 50 kgm-ért 15 kr., b) teherárúkért: 50 kgm-ig 20 kr, minden további megkezdett 50 kgm-ért 10 krajczár.

Tisztelt előfizetőinknek.

E számmal jár le mindazon tisztelt olvasóink előfizetése, kik mult év októberében fizettek elő. Felkérjük tehát azokat, kiknek előfizetése s számmal lejár, hogy előfizetésüket postafordultával megújítani sziveskedjenek, hogy a lapok szétküldése fennakadás nélkül történhessék.

Az előfizetés ápril 1-től szeptember végéig

5 korona

mely összeget postautalványon kérjük beküldeni a

„Dohányárosok Közlönye“

kiadóhivatalának,

Budapest, VI., Nagy-János-utca 1/B

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Der Zigarren-Automat. — Ein Kisten-Kartell. — Neue Stempelmarken-Vorschrift in Oesterreich. — Vermischtes. — Annoncen.

Der Zigarren-Automat.

Seit einer Woche ist in der Hauptstadt nebst dem im Hauptzollamt stehenden Zigarren-Automaten noch ein zweiter Automat in Funktion, welcher im Harisch-Bazar von den Passanten geprüft und bewundert wird. Auch dieser Automat stammt aus der Fabrik von Wendt & Sperling in Wien und ist auch dieser mit 12 Einwüfen versehen, die insgesamt einen Waarenvorrath von ca. 80 Kronen in sich aufnehmen.

Bisher konnte auch nicht der geringste Mangel an diese Automaten bemerkt werden. Dieselben funktionieren tadellos, nehmen keine falschen Gelder an, liefern präcis das Gewünschte und versagen niemals. Unseres Erachtens nach müsste ein solcher Automat an Sonntag Nachmittags zumindest zweimal gefüllt werden, daher einen Umsatz von 160 Kronen erzielen. Doch über die Nützlichkeit des Automaten für den gedachten Zweck und zum Vortheile der Tabak-Verschleisser etwas hinzuzufügen, wäre überflüssig. Jeder Laie muss es einsehen und auf den ersten Blick erkennen, dass unter den zahlreichen Erfindungen der letzten Jahre der Automat es ist, welcher in erster Reihe in Betracht zu kommen hat. Diese Maschine, als Hilfsobjekt für den Verschleisser, ist berufen, das Geschäft der Kleintrafikanten nicht nur wesentlich zu erleichtern, sondern auch es zu verbessern und auszudehnen. Eine grossartige Perspektive bietet sich Demjenigen, der in die Zukunft schaut und das Wesen des Kleinverschleisses betrachtet. Vergleicht man die Jetztzeit mit der Zukunft, so findet man bald, dass die ungeheure Mühe und Plage, welche der Kleinverschleiss verursacht, entbehrt werden kann und dass trotzdem der Kleinverschleiss continuirlich zu steigen vermag, durch Zuhilfenahme des Automaten.

Viele ängstliche Gemüther, die das Wirken des Automaten schon heute beobachten, sind nicht von Furcht frei, dass derselbe etwa dem Trafikgewerbe einstens als Konkurrent gegenüberstehen könne. Nun denn, was das betrifft, können wir diesen Pessimismus zerstreuen. Es gibt wohl einen Fortschritt auf allen Gebieten und so auch hier auf dem Gebiete eines Kleinhandels, der manche Umwälzung hervorzurufen im Stande ist, allein, dass die Bäume nicht in den Himmel wachsen, dafür sorgt schon die Natur selbst und dass eine todte Maschine die menschliche Arbeit nicht entbehrlieh machen kann, ist ebenfalls eine bekannte Thatsache. Wenn eine neuerfundene Maschine zu industriellen Zwecken oftmals die Arbeit von Hunderten Händen versieht, so kann dies als eine Konkurrenz der menschlichen Arbeitskraft aufgefasst werden; wenn eine Arbeitsleitung, die von ein-zwei Personen ausgeführt wird, versehen wird so ist gleichwohl dabei zu beachten, dass diese Personen für

die Maschine auch in Zukunft nothwendig sein werden. Der Unterschied besteht nur darin, dass diese Personen Stunden lang feiern können, während die Maschine für sie arbeitet; entbehrlieh jedoch sind sie nicht und können es auch niemals sein. Der Zigarren-Automat soll, wie gesagt, nichts anderes werden, als ein Werkzeug in den Händen des Verschleissers. Er bedient sich dessen, damit er nicht unausgesetzt an das Verkaufspult gefesselt sei und ferner, damit in seinen Mussestunden ihm gleichwohl der geringe Verdienst nicht entgehe. Dies und nichts anderes wird durch den Zigarren-Automaten angestrebt und vollzogen und darin liegt auch die Wichtigkeit seiner Einführung, die höchstwahrscheinlich sehr bald erfolgen wird.

Und so sehen wir denn auch in Zukunft an Sonn- und Feiertagen sämtliche Geschäftsläden der Verschleisser geschlossen, ein Umstand, der an und für sich den Trafikantenstand derart emporhebt, wie sich dies kaum denken lässt. Denn was muss die Welt dermalen von einer Berufsklasse halten, die dazu verurtheilt ist, unausgesetzt bei Tag und Nacht, an Wochen- und Feiertagen in ihrem Geschäftslokale die Zeit zu verbringen, während sämtliche Geschäftszweige mit ihrer Zeit nach ihrem Belieben verfügen? Es wird anders werden und es wird eine Zeit kommen, in der man es gar nicht begreifen wird, wie sich die Leute von früher so mühselig plagen mussten, ohne dass sie überhaupt im Stande waren, für sich einige Stunden in der Woche zu opfern. Und es wird eine Zeit kommen, in der man sich an den Automaten so sehr gewöhnt haben wird, dass man lächeln wird über jene Zeit, wo er noch nicht war, geradeso wie wir heute lachen, wenn wir uns an den Feuerschwamm und Zündstein erinnern, der einstens, als die Zündhölzchen noch nicht existirten, im Gebrauch war.

Und darum verzeichnen wir auch jede neue Phase, in welche die Automaten-Angelegenheit geräth, als eine fortschrittliche, und darum nehmen wir auch an seinen Erfolgen lebhaften Antheil. Der Zigarren-Automat bringt mit sich eine ganz neue Zeit, eine Zeit, in welcher das Alte und Verrotete über den Haufen geworfen wird und wo der fortschrittlichen Entwicklung des Verschleisswesens Thür und Thor geöffnet wird.

Öffnen wir diese Thore und empfangen wir die sich darbietende, Epoche machende Neuerung als eine solche, wie sie bisher in ähnlicher Weise noch niemals vorhanden war. In der That, wir wüssten auch nicht eine einzige Neuerung zu nennen, die Zeit des Bestandes des Tabak-Monopols für sämtliche Interessenten von solcher Bedeutung gewesen wäre, wie es der Zigarren-Automat ist. Möge nunmehr mit dessen Einführung nicht länger gezögert werden! Mögen die Kleinverschleisser die ihnen so sehr

erwünschte Sonntagsruhe recht bald geniessen, zumal die Einführung derselben mit der Automaten-Angelegenheit vollständig zusammenhängt.

Ein Kisten-Kartell.

Wer weiss, wie viele Leute es geben dürfte, die, wenn sie diese Aufschrift lesen, lächeln werden! Und warum sollten es auch Diejenigen nicht thun, denen die Sache eigentlich nichts angeht und die sie für viel zu kleinlich halten, als dass man von einem Kartell sprechen könnte. Freilich diejenigen aber, denen es angeht, Diejenigen, welche zu 70 Kreuzer Kisten kaufen und um 40 Kreuzer und noch viel billiger verkaufen müssen, diese werden denn doch der Angelegenheit den Ernst und die Zweckmässigkeit nicht absprechen.

Um was es sich handelt ist bald gesagt. Bei dem leider herrschenden Wirrwarr im Wesen der Kistenfrage ist es bereits zur Gewohnheit geworden, wenn ein Grosstrafikant dem anderen begegnet, die Frage an ihn zu richten: Wieviel verlieren Sie jährlich an den Kisten? Man richtet diese Frage an einander und bedenkt dabei nicht, dass es denn schliesslich doch nicht zu den Prinzipien eines Kaufmannes gehört, sich an das Verlieren, an das ständige Verlieren seines Geldes blindlings zu gewöhnen. Wohl, die Umstände haben es mit sich gebracht, dass die Grosstrafikanten verpflichtet werden unfreiwillig einen Kistenhandel zu betreiben, allein, uns will es bedünken, dass der Kaufmann doch immerhin die Pflicht habe, sich vor Verlust zu schützen. Geht es nicht auf diese Weise, so muss es auf eine andere Weise gehen. Der Kaufmann soll und darf nichts verlieren, der Grosstrafikant aber schon gar nicht.

Man hat sich heute schon daran gewöhnt, die grossen Zigarrenkisten zu Packungszwecken zu kaufen. Die Kaufleute, welche sich derselben bedienen, ersparen dadurch viel Geld, weil eine direkt angefertigte Kiste weit höher zu stehen kommt und überdies die Zigarrenkisten zu jeder Zeit in jedem Quantum zu haben sind. Die Kaufleute ersparen diejenigen Summen, welche die Grosstrafikanten verlieren, vielleicht sogar noch mehr. Wir fragen, muss das so sein?

Nein, gewiss nicht! Die Zigarrenkisten werden nur deshalb so schlecht bezahlt, weil die Grosstrafikanten namentlich der Hauptstadt wenig Raum hierfür haben und daher gezwungen sind, diese um jeden Preis abzugeben. Würden sich die Grosstrafikanten zusammenthun und sämtliche leer gewordenen Kisten in ein einziges hierfür gemiethetes Lokal (einem Hofraum) unterbringen, so könnten sie den Preis diktiren und gewiss einen solchen erreichen, dass sich ihr Verlust sehr beträchtlich verringert. Aber nicht nur die Grosstrafikanten der Hauptstadt, auch diejenigen der Provinz könnten in derselben Weise verfahren und dadurch einen Preis erzwingen, dass ihre Verluste nicht so bedeutend wären, wie dies gegenwärtig der Fall ist.

Man sieht, diese Proposition sieht einem Kartell sehr ähnlich und wir sehen nicht ein, warum ein solches nicht bestehen sollte, namentlich mit Rücksicht darauf, dass hier nicht

von Gewinnst die Rede ist, sondern nur zum Schutze grosser Verluste vorgebeugt werden soll. Möglich und sehr leicht ausführbar ist die Sache, das steht einmal fest. Allerdings müsste einmal der erste Schritt unternommen werden, dass die Grosstrafikanten solidarisch vorgehen und dieser erste Schritt ist es auch, der die Schwierigkeit bietet. Doch am Ende, wo es sich darum handelt, die eigenen Interessen zu wahren, seine eigene Haut zu schützen, dort sollten sich doch endlich thätige Hände finden, die eingreifen. Wir wollen sehen!

Neue Stempelmarken-Vorschrift in Oesterreich.

Eine Verordnung des österr. Finanz-Ministeriums in Bezug des Verschleisses der Stempelmarken, veranlasst das in Wien erscheinende Fachblatt „Die Tabak-Trafik“ zu einigen Bemerkungen, die auch für viele Verschleisser in Ungarn Geltung finden sollten. Haupt'sächlich der Paragraph 14 ist es, der so ziemlich auch auf unsere Verhältnisse passt und welcher lautet:

§. 14. *Strenge Einhaltung der Verschleisspreise der Stempelwerthzeichen.* „Die Stempelwerthzeichen sind genau zu dem auf denselben ersichtlich gemachten Preise (Nennwerthe) zu verschleissen und jede Abweichung von diesem Preise, also sowohl der Verschleiss um höhere, als ein solcher um geringere Preise ist strengstens untersagt“. Mit der Wiederholung dieses Paragraphen ist daher deutlich ausgedrückt, dass die Stempelmarken nicht theurer und noch weniger billiger abgegeben werden dürfen. Mit anderen Worten heisst dies, unsere Trafikanten dürfen keine Provisionen oder sonst welches Entgelt den Bankdienern oder sonstigen Personen, die ein grösseres Quantum von Stempelmarken einkaufen, geben. Leider hat sich dieser Unfug seit längerer Zeit eingelebt, dass Trafikantinnen jedem, der ein grösseres Quantum, sei

es Zigarren oder Stempelmarken, einkauft, eine gewisse procentuelle Provision geben, um sich die Kunde zu sichern und der Concurrenz ein Schnippchen zu spielen. Dass sich die Betreffende in ihr eigenes Fleisch schneidet, dass spürt sie momentan nicht und thut auch nichts zur Sache, aber sie hat der Concurrenztrafik eine grössere Kunde weggenommen und das genügt ihr. Die wiederholten Warnungen in unserem Blatte und die bereits seit längerer Zeit bestehenden und oftmals wiederholten Paragraphe der diesbezüglichen Gesetzartikel nützen nichts, bis nicht eine exemplarische Remedur einzelner solcher Trafikantinnen vorgenommen wird, um ein Exempel zu statuiren. Denn wenn die Kunde nirgends eine Provision bekommt, wird sie sich auch abgewöhnen, eine solche zu verlangen und das Geschäft wird ein gleichmässiges, wie es eben sein soll. Und wahrlich ist es eine Schmach, wenn man bedenkt, dass von einem Verdienst von ein-eiohalb Procent man noch einen Theil von diesem Verdienste wegschenkt, um nur das eigene Geld momentan umzusetzen und gross zu thun zum Schaden Anderer. Der §. 15. dieser neuen Vorschrift bringt ebenfalls einen wesentlichen Punkt in Erinnerung, welcher besagt, dass man Stempelmarken von Privatpersonen nicht erwerben darf, noch solche zum Umtausch bringen. Endlich wollen wir unserem hohen Finanzministerium eine Bitte vorlegen, die schon oftmals besprochen und unseren Trafikanten schwer am Herzen liegt. „Es mögen alle Drucksorten, die zu den Fassungen benöthigt werden, gratis an die Trafikanten verabfolgt werden.“

Vermischtes.

Gegen die Fünfkronen-Stücke. Die erst vor einigen Tagen in Verkehr gekommenen Fünfkronen-Stücke erfreuen sich bereits allgemeiner Unbeliebtheit. Man ist mit der Grösse und Schwere der neuen Münze unzufrieden und auch die technische und künstlerische Ausführung

derselben ist nichts weniger als Gefallen zu erwecken geeignet. Speciell wenn man die auf den Avers- und Reversseiten der ungarischen Fünfkronen-Stücke befindlicher Bilder mit den österreichischen vergleicht, so fällt dieser Vergleich sehr zu Ungunsten unserer Münze aus. Was die Grösse und Schwere des neuen Geldstückes betrifft, so unterscheiden sich diese beiden Eingeschafften derselben von denjenigen der deutschen Fünfmärk- und der französischen, schweizerischen etc. Fünffrancs-Stücke nicht erheblich, und keinesfalls ist ein Fünfkronen-Stück schwerer als fünf Kronenstücke, als zwei Silbergulden und eine Krone oder gar als fünfzig Stück 10 Heller- „Nickel“. Dass die Bilder auf den ungarischen Fünfkronen-Stücken nicht schön sind, ist einmal wahr, aber als allzu grosses Malheur wird das nicht empfunden, namentlich von Massenbesitzern von Fünfkronen-Stücken nicht.

An unsere p. t. Abonnenten!

Mit dieser Nummer endet das Abonnement für jene unserer geschätzten Leser, welche am 1. Oktober abonniert haben. Wir ersuchen daher all Jene, deren Abonnement mit dieser Nummer zu Ende geht, um gefällige postwendende Erneuerung desselben, damit in dem Versandt des Blattes keine Störung eintritt.

Das Abonnement pro 1. April bis Ende September beträgt

5 Kronen

welchen Betrag wir mittelst Postanweisung zu senden bitten an:

die Administration
der
„Dohányársok Közlönye“
Budapest, VI., Nagy-János-utca 1 B.

Hilfsredakteur: Ferdinand Helta.

„LE GRIFFON“

„LE SUBLIME“

anerkannt bestes und feinstes echt französische
ZIGARETTENPAPIER.

Unentbehrlicher Artikel in den k. u. Tabak-Gross- und Kleintrafiken!

LOHNENDER VERSCHLEISS,
weil von Jedermann verlangt.

GENERAL-DEPOT:
GOLDZIEHER GÉZA
Budapest, V., Sas-utca 29. szám.